

Ur Kopparbergs läns häradsrätts arkiv

Renoverade domböcker, volym 21, f 736 v. 13 oktober 1685

Avsades mellan Per Andersson i Grådö och Hans Olofsson i Brunna på deras hustrurs, hustru Anna och hustru Brita Trulsdöttrar, vägnar å den ena sidan kärande, och deras svägrar Johan, Peter, Anders och Olof Trulssöner i Hedemora stad å den andra svarande, angående arv uti Matshytte fäbodas eller dess värde, däruti systrarna och deras män söka att få lika lott med bröderna, att visa landslagen i detta mål är klar och tydlig, att broder bör få broderslott och syster däremot hälften, alltså hava de å bägge sidor en sådan uttryckt lag att efterleva.

Serie III, volym AI:3, f 905. 11 nov 1659

Truls Andersson i Staden bekom fasta på dessa lagstända jordedelar, som hans svärfader Per Tyresson pantsatta äro, nämligen Per Andersson Modigs tre kiåflingar och en, och Anders Anderssons i Trollbo en ängsteg på Gräsuddarna.

Serie III, volym AI:1, f 786. 14 maj 1652

Uppbjöds tredje gången ett ängsstycke nedanför Halmgrinden, pantsatt Truls Andersson i Staden av Per Jöransson på Vikmanshyttan, item en ängsslog på Gräsuddarna, som Truls av Daniel Andersson i Sörbo köpt haver.

Serie III, volym AI:1, f 739. 13 okt 1651

En gammal kornlada med dess rum, 2 snesland, som Truls Andersson i Hedemora stad av Anders Matsson i Gussarvet för 39 daler 24 öre. Item en del i humlegården, av 1 1/2 snesland, vilket bemålde Truls Andersson av Brita Jönsdotter i Gussarvet för 5 daler kmt köpt haver.

Serie III, volym AI:1, f 738. 13 okt 1651

Truls Andersson i Hedemora stad fick fasta på en ängsteg mellan Kallatzen och Dragzholmen, gamle Olof Erssons i Smedsbo, som han av Olof Larsson i Sörbo för 5 daler kmt och hustru Elisabeth Andersdotter i Trollbo för 5 daler 16 öre kmt köpt haver.

Renoverade domböcker, volym 4, f 989. 16 maj 1653

Truls Andersson i Staden fick fasta på en teg om 1 tunnland på Gräsuddarna belägen, köpt av Hans Gabrielsson i Wikbyn för 40 daler kmt

Renoverade domböcker, volym 4, f 989 v. 16 maj 1653

Truls Andersson i Staden fick fasta på 2 tegar på Gräsuddarna köpt av Daniel Andersson i Sörbo. Item på den tegen nedanförgrinden, som han av Per Jöransson på Vikmanshyttan i pant haver

KLRD, 46, f 121, 14 maj 1702

Johan Trulsson i Hedemora stad talade till Anders Matsson Lång angående 2 käflingstegar på Gräsuddarna nedanför Sörbotegen, som han brukat i 10 års tid, påståendes att han visa måtte, med vad rätt han dem innehaver, emedan Johan Trulssons moders moderfader 14 juli 1648 tillhandlat sig den ena av Grå Erik Pedersson neder i byen, och den andra skall Truls Anderssons svärmoders fader Olof Larsson den 1 november 1648 tillhandlat sig av Nils Hansson i Trollbo. Anders Matsson svarade, att hans styvfar Erik Olsson Garrman brukat den ena i 8 år och för 2 år sedan transporterat den på honom, och att Johan Trulsson godvilligt överlåtitt den till hans styvfar. Den andra hörde till Tiälebo i Garpenberg, varför han skulle svara inför annat tingslag. (Brunnbäck)

KLHA, III, AI:15, f 31, 14 maj 1672

Daniel Persson i Trollbo talade till Truls Andersson i Hedemora om någon jord hans hustru och hennes syskon tillhörig, som deras farmoder hustru Elin i Trollbo skall hava olagligen sålt till bemälde Truls, och dem efter deras fader var till arv fallen, för vilken jord Truls icke heller skall uti 13 års tid några utlagor hava gjort, begärandes bemälde Daniel på sin hustrus och hennes syskons vägnar att kunna få deras jord igen.

Truls Andersson beviste sitt laga fång med en pantskrift av den 18 februari samt därå efter 7 Cap Jordebalken givits fasta av den 14 november 1659, däruti förmältes att Daniels svärfader hade pantsatt till Truls svärfader Per Tyrisson en ängesteg på Gräsuddarna vid Kalatsen emot 46 daler kmt, dock emedan samma pant icke var emot gälden tillfyllest, haver Truls efter uti fastebrevet nämnda capital låtit sig tillskatta en jordeteg utmed sjön, som nu kallas Sjöheden, den han sedan sålt till gästgivaren i Hedemora Erik Eriksson.

Daniel förmente det var orätt, emedan Sjöheden icke var nämnd uti pantskriften eller fastebrevet. Truls beropade sig på länsmannens Anders Hansson i Hamre samt Daniel Olsson i Wikbyn, som efter dåvarande befallningsmannens sal. Jonas Jönssons order skola honom till fyllnad i Sjöheden tillskattas. För det övriga i bemälte Sjöheden sade sig Truls hava av Daniels hustrus fadermoder, hustru Elin fordran att det ock var därmed betalt. Däremot protesterade Daniel och påstod att hans hustrus farmoder hustru Elin icke ägde något i Sjöheden, utan det skall ha varit hennes söners Per och Anders Anderssons Modigs fäderne arv.

Truls att emedan Per Andersson Modig blev död barnlös, tillföll hans egendom hans moder hustru Elin och hans broder Anders Andersson Modig, och alltså fick hon egendom i Sjöheden. Därtill svarades honom att där var efter Per Andersson Modig en hop gäld som skulle betalas, för det hade hans moder hustru Elin icke bort något ärva förrän de hade varit betalda, som dock ännu dels finnes stå obetalda.

Resolution: Emedan det förväntas att uppå sal. Jonas Jönssons sedel till länsman om execution på fastebrevet angående Truls Anderssons fyllnad, skulle finnas antecknat vad tid det skett är, och vad till fyllnad är åt Truls skattat vart, då befalldes honom samma sedel uppstå och framvisa.

KLHA, III, AI:15, f 135v, 29 okt 1672

Truls Andersson i Hedemora blev frikänd för Daniel Perssons i Trollbo fordran, angående sin hustrus arv ibm efter hennes farmoder hustru Elin darsammastädes, angående den lösen han, Truls, nu med skäl denna ställde, de honom på sista vårting pålagt blev.

KLRD, 40, f 396, 25 sept 1700

Olof Hansson i Nibble tilltalade sin morbror Johan Trulsson i Hedemora stad om 2 ängestegar på Gräsuddarna, som han begärde få inlösa, eftersom de fordom lytt under hans hemman och där ifrån i fjol försålts till morfadern Truls Andersson. Johan Trulsson svarade, att dessa tegar för 27 år sedan var bland 2 andra honom i underpant satta, och hans svåger Hans Olsson i Brunna hade fått dem med sin hustru Brita Trulsdotter i stället för några kreatur, som han utur fadern Truls Anderssons sterbhus hava skulle.

VLRD, 49, fol 614v, 6 maj 1703

Begärde Olof Persson och Hans Danielsson i Matsbo att få inlösa ifrån borgarna Johan och Olof Trulssöner i Hedemora det jordstycke eller hage, som dem efter deras fader Truls Andersson tillfallit, beläget ibland Matsboägorna och vid sista revningsverket även Matsbomantalet såsom dess gamla bolstad underlagt, erbjudande sig för den anlagda meliorationen efter rev och skattning dem att betala.

Johan och Olof Trulssöner förevände sig ingen ... i detta mål med kärandena böra contestera såsom där en avgärde bys rätt av bolbyn Boda allenast äga skola, och alltså så mycket mindre fog hava på inlösen av ett för mer än 100 år av stadens innevånare var efter annan innehaft jordstycke att tala, likväl som de oansett slik protestation en vidlyftig skrift sig till varjehanda defensioner och dokumenters återopande i saken ..., så inlade däremot av svarandena en häradsdomhavares å Välbördig mans Lasse Jesperssens vägnar Knut Perssons i Varggården fastebrev av den 13 november 1573 på Hedemora Tinf utfalit, varigenom upplystes, det Hindrich Nilsson i Matsbo köpt en hage liggande utmed hans tåktgård på västra sidan om bolbyn av Hans Olsson, som boendes var i Hedemora by, och hans broder Per Olsson i Boda för 20 mark reda penningar, Konung Eriks mynt, varandes ock sedermera Anno 1575 lagmansfasta därpå följt, varav lärandena sin hjälpreda taga vill till att bevisa det samma hage lytt under Matsbo och alltså där under revades, den de fördenskull påstå jämlikt lag och Kungl. förordning till bolstaden återläggas böra.

Svarandeparterna insinuerade sina påbörjade skiften till styrko av deras urgamla hävd å berörde hage såsom och Mats Jöranssons i Hedemora brev av den 15 april 1604, i vilket han säljer till den tiden varande Capellanen i Hedemora Herr Olof en vret nedan om Lasseboda för 5 skeppund stångjörn, den han köpt hade av Mats Persson, den 12 februari 1671 återsålt till sva-

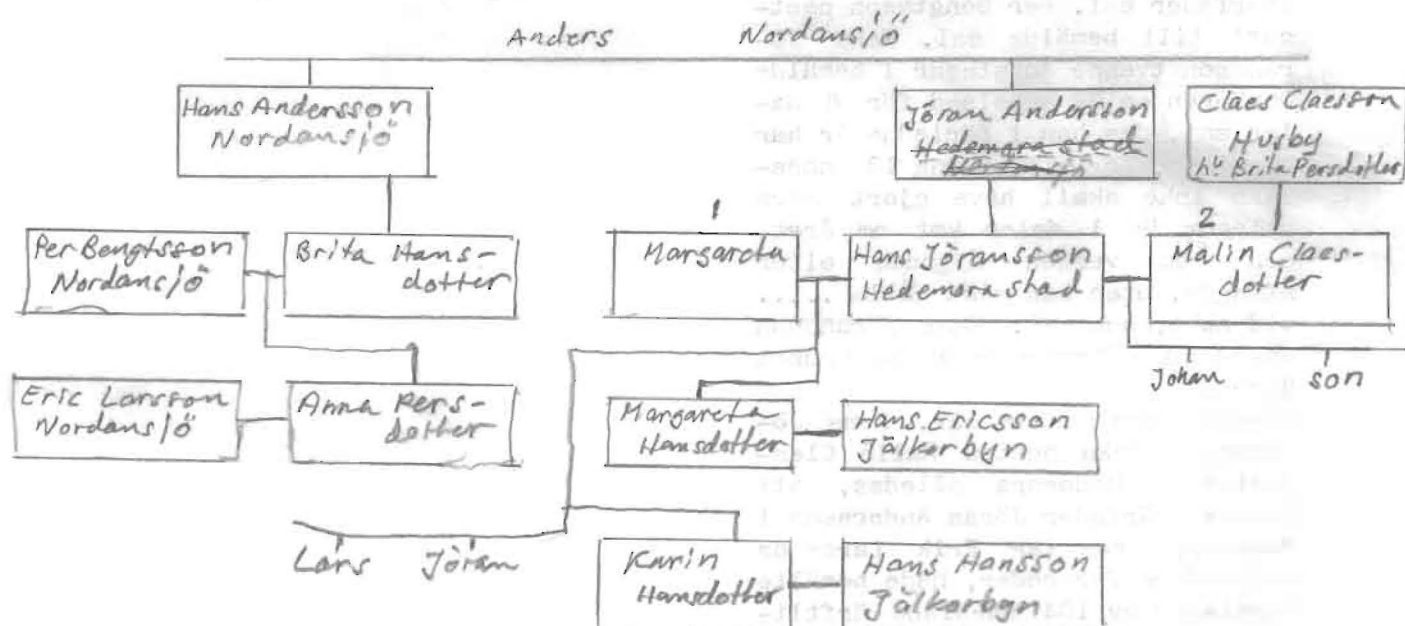
randenas fader Truls Andersson för 150 daler Kmt, som skall vara den samma nu tvistas om, ifrån vilken tid fadern och de vid en opåtalad hävd därav hållit.

Resolution:

Det är klart att denna hage kommit ifrån Matsbohemmanet och att den därmed vid sista jämkningsreven är skattlagd vorden, uppå vilken del av mindre jordetal än 1/8 hemman Johan och Olof Trulssöner ej kunna besuttna bliva. Därför skall de efter mätesmannas order och gode mäns utsago därför av Olof Persson och Hans Danielsson lösen taga. Johan och Olof Trulssöner appellerade under Lagmansrätten.

Se nästa sida

Eric Larsson i Nordansjö talade till sin svärmors syskonbarn, sal. Hans Jöranssons i Hedemora änka, hustru Malin Claesdotter om äng uti Öhrängarna som hon skall hava i pant bekommit ifrån hans svärmors fader, Hans Anderssons hemman i Nordansjö, för en häst värderad till 40 daler kmt, jämväl av hans svärfader, sal. Per Bengtsson,

Serie II, AI:8, f 350v, 8 dec 1641

Befallningasmannen Erik Olsson i Staden, gift man vilken i skogen vid Norns bruk hade kommit till skada för Hans Göransson i Staden, i det han hade fällt träd på honom, så att han därigenom har måsr....., och berättade Erik så tillgånet vara att Hans fällde ett träd, vilket fastnade i ett annat träd, emellertid gick Hans att märka det träd han hade fällt, vilket gick i två stycken, dock gick det ena stycket icke alldeles åtskilt från det andra, därför högg Hans att skilja dem åt

KLHA, III, AI:25, f 73, 14 maj 1683

Erik Larsson i Nordansjö talade till sin svärmoders syskonbarn sal. Hans Jöranssons i Hedemora änka hustru Malin Clasdotter, om 104 snesland äng uti Öhrängarna, som han skall hava i pant bekommit ifrån hans svärmoder faders hemman i Nordansjö för en häst vsärderad för 40 daler kmt, jämväl och hans svärfader sal. Per Bengtsson pantsatt till bemälde sal. Hans Jöransson tvenne ängstegar i bemälde Öhrängen om 32 snesland för 8 daler smt, dem han i förledne år har igenlöst, för vilken äng 136 snesland icke skall hava gjort mera utlagor än 1 daler kmt om året, och dem varken hägnade eller stängde, utan han måst hålla vid makt, och sal. Hans Jöransson och hans efterleverska ha brukat ängen.

Häremot exciperade sal. Hans Jöranssons änka hustru Malin Clasdotter i Hedemora således, att hennes svärfader Jöran Andersson i Hedemora, som var Erik Larssons svärmoders farbroder, hade bemälte ängestegar av 104 snesland ärftligen bekommit, och icke varit honom pantsatta, dem han ock i allom sin livstid, som skall vart 104 år gammal när han död blev, okvalt skall hava brukat, och hennes sal. man efter honom i 29 år, för vilket hon föregav årligen efter ett urgammalt i utlagor givit 1 daler kmt, och mera skall aldrig någon hava tiiförne fordrat. Och till att bevisa dessa ängestegar uti Öhrängen vara ärvda, ingav hon ett gammalt brev daterat anno 1629 den 8 januari, under sin svärfaders broders ovannämnde Hans Anderssons i Nordasjö namn och bomärke, samt dåvarande länsmannens Erik Anderssons på Davidshyttan och Erik Olofssons i Hedemora signeter till vittnen,

.....

Ur Kopparbergs läns häradsrättsarkiv

Serie III, volym AI:18. Hedemora 25 maj 1676

Avsades mellan Jöran Andersson i Nordansjö och hans svärmoders syskonbarn, sal. Johan Jönssons ibm barn, att Jöran å sin hustrus vägnar skall njuta sin arvsandel efter sin svärmoders syster, sal. Margareta Johansdotter, såväl som hans hustrus syskonbarn, sal. Johan Jönssons arvingar, dock skall bemälda Johans arvingar först åtnjuta av bemälda sal. hustru Margarethas egendom 10 års sytning för det bemälda sal. Johan Jönsson haver henne gett, efter sytnings fasta av den 28 maj 1668. Vad vidkommer Jörans begäran, att komma till lösen av den jord, som efter sal. hustru Margareta faller Johan Jönssons arvingar till, emot sytningen, så all den stund Johan Jönssons barn äga 3 systerdelar av detta Johan Månssons mantal i Nordansjö och Jöran icke mer än 1 systerdel, Johan Jönssons, sal. Johan Johanssons, och

Serie III, volym AI:12. Hedemora 28 maj 1668

Johan Jönsson i Nordansjö beviljades 10 daler smt årligen räknandes 4 år tillbaka, för sin svägerskas Margareta Johansdotters sytning.

Serie III, volym AI:1, f 780. 14 maj 1652

Emellan Eric Johansson i Nordansjö och hans hustru, hustru Anna, blev av sagt, emedan de för hordoms skull åtskilda äro, skall Eric hava tillkommande höst 2 tunnor säd.

Serie II, volym AI:11, f 528. 10 april 1644

Johan Jönsson i Nordansjö begärde fasta på Per Olssons i Österby 1 1/2 spannländ åker med tilltydande äng i samma Johans hemman, som han köpt. Hustru Malin sal. Anders Jönssons i samma by, vilken tillförne härpå gjort klander till lösen på sina barns vägnar, äro syskonbarn med Per Olsson.

Serie II, volym AI:11, f 452v. 14 mars 1645

Hustru Elisabeth, Jon Mårtenssons i Nordansjö, beviljades confirmation på det jordebyte hon hade gjort med sina modersysstrar Marit och Elisabeth Simonsdott-rar i Hamre. De giva sin systerdotter sitt kättern i Nordansjö.

Serie II, volym AI:11, f 584. 8 nov 1645

Jöran Jöransson i Persbodarna i Nordansjö för stämning att svara för Cronans utlagor för Julius hemmet i Nordansjö. Hans Nilsson skogvaktare skall bruka alla samägarnas jord och äng uti Nordansjö och Julius hemmanet till dess där skulle sig för Rätta, som jordägare är

Renoverade domböckerna, volym 4, f 353. 26 maj 1654

Per Olofsson i Nordansjö angav Johan Jönsson ibid för det han haver instängt en vret, som hans svärfolk har tillkommit och till deras hemman lagts, Johan kunde inte neka därtill, att icke vreten haver lagts till deras hemman, men sade honom i många år haver legat för fäfet och därför uppstängde han den. Johan har ock ägt av skogen och uppbrukat samma vret, och emedan Johan själv bekände samma vret hav lytt under Pers svärfolks hemman, såsom och det mången var, dock blev samma vret hustru Malin, Pers svärmoder tilldömd.

Emellan hustru Malin, Anders Jöranssons i Nordansjö på sina barns vägnar efter sin förbemälda man, såsom och sin mans syster, hustru Malins i Österby barn, vilka hava varit Annas i Hamre halvsyskon på den ena sidan, och Ingel i Brunna på sin hustrus Brita Jönsdotters vägnar, vilken varit samsyster med Anna, blev av sagt att hustru Malin på sina barns vägnar efter sin man skall hava 1/4 både av löst och fast efter 9 Cap Ärvdebalken. Detta arv skall fallit för 7 eller 8 år sedan de emot ~~Ingel~~ Ingel, att hans förbemälda hustrus halvsyster Margareta Jönsdotter i Nordansjö är för 40 år dedan vid pass blivit död, och av honom hava bort ärva hans, Ingels, hustru och näst för i ~~hans~~ hennes samsyster Anna, och Margaretas syskon Nils och Jöran Jönssöner samt Malin Jönsdotter, och att dessa samsyskon tog arvet och att hans, Ingels, hustru fick intet, för i att Anders Jöransson är Jöran Jönssons son, därför vill nu Ingel korta för Anders Jöranssons son. Ehuru väl Ingel efter 15 Cap Ärvdebalken och efter hans ~~är. så långt~~ detta arv på sin hustrus vägnar ifrån dömas.

där är vilken nu Ingel

Serie II, volym AI:3, f 130. 31 okt 1636

Uppbjöds Anders Jöranssons i Nordansjö hustrus arv i Västerby, som är ett tunnland åker och därtill äng och hus i bemänte Västerby.

Serie II, volym AI:5, f 155. 10 maj 1637

Anders Jöranssons i Nordansjö hustrus fäderne jord med hus i Eric Anderssons hemman i Västerby, som han har förskrivit Anders Matsson i Wikbyn.

Serie I, AI:3, f 18. 8 mars 1594

Kom Måns Olofsson i Nordansjö och berättade huru han med fri vilja haver givit Mats Persson andel ibidem i äng benämnd Näck liggandes i Sörängen och en teg ibidem, till en förlikning på dess gamla köp..... som uppbo är skett, och haver Mats Perssons moderfader benämnd Hans Persson i Nordansjö och sålt sinom broder Jöran Persson och nu haver

KLHA, II, AI:6, f 196, 29 okt 1639

Daniel Hansson i Ingevallsbenning på sina och sin systers vägnar efter sin framledene moder hustru Margareta Olofsdotter ifrån Sä....hyttan, talte till efterskrivna:

På unge eller Prästhytte Mats Olssons vägnar till

1) Hustru Margareta framlidne Olof Matssons i Dusa i Huseby socken, vilken är föreskrivne Mats Olssons sonhustru, att hans, Daniels, moder haft utlaht till samme Prästhytte Mats på en vret belägen vid Pungetjärnen, nordan Nordansjö-å kern, stångjärn 2 skeppund, 3 lispund, penningar 7 daler 10 öre däribland, vilka penningar och järn Mats haver brukat i 3 år förr än Daniels moder gick i jorden, sedan hans moder icke njutit samma jord mer än 1 år, men Prästhytte Mats hustru och hennes barn haver tagit samma jord med trug igen, och därpå likväl icke levererat mer än kläde för 5 daler 24 öre kopparmynt, 1 parbyxor för 3 1/2 daler och 3 för 3 daler.

3) Till gamle Hans Andersson i samma by, som på samma tomt, föreskrivne Mats Olsson är Hans Anderssons hustrubroder.